

Ohlédnutí za májovými máji

Víkendy na konci května a začátku června bývají v řadě obcí spojovány s kácením májů – slavnostně vyzdobených stromů, které stály po celý květen ve středu obce nebo před jednotlivými staveními. Kořeny tohoto zvyku jsou zřejmě předkřesťanské a původní význam májů byl údajně ochranný, zároveň prý dokázaly přivolat déšť potřebný pro dobrou úrodu.

Termínem jejich vztyčování je předvečer 1. května – tzv. filipjakubský předvečer, kterým se uzavírá zimní a otevírá letní půlročí – jsou tedy prvními posly léta. Nejrozšířenějším druhem jsou dodnes máje kolektivní (obecní), které bývají značně vysoké (až 40 metrů). Sestávají obvykle ze dvou kusů – spodek bývá vysoký, štíhlý kmen zbavený kůry, vršek tvoří jehličnan, zejména jele, a je bohatě zdobený (pentlemi, prapory, věncem, láhví kořal-

ZPÁTKY DO MINULOSTI. Kácení „mája“ v Novém Hrozenkově roku 1925. Foto: archiv Muzea regionu Valašsko

ky). Kromě těchto velkých májů se vyskytovaly i menší májky z lásky. Stavívali je mládenci před domy, v nichž žila svobodná děvčata, jako vyjádření milostné náklonnosti k nim.

Neoblíbeným a nepočestným dívkám se stavěly máje hanlivé např. v podobě žebřů s jalovcem a starým pytlek na vrcholu (Nedašov) či jedličky s metlou na vršku (Francova Lhota).

Máje (výjma těch hanlivých)

se musely po celou dobu hlídat před ukradením nebo setnutím, což by pro jejich vlastníka znamenalo potupu.

Týkalo se to jak májů soukromých, tak obecních. Ty museli mládenci hlídat před přespolní chasou i po nocích a často při tom docházelo i ke krvavým bitkám.

Máj stával v obci obvykle po celý květen. Poté „sa stínal nebo svaloval“. Jeho obřadní kácení bývalo doprovázeno někdy průvodem, jindy scén-

kami maskovaných osob a následnou zábavou.

Při pádu máje se chlapci snažili zmocnit praporku („fány“) z vrcholu máje – když se to podařilo přespolním, museli si ho místní vyplatit. V Loučce se zase o vršek rvala děvčata, věřilo se totiž, že která ho dostane, do roka se vdá.

Tradice stavění a kácení májů patří na Valašsku dodnes k jednomu z nejudržovanějších.

Mgr. Milada Fohlerová,
etnograf MRV, Vsetín